

[Uz Sākumlapu](#) > ... > [Tiesāšanās Procedūras](#) > [Civillietas](#) > [Kuras Valsts Tiesai Ir Piekritība?](#) > [Estonia](#)

Saturu nodrošina

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Kuras valsts tiesai ir piekritība?

 Igaunija

1 Vai man prasība ir jāceļ vispārējā tiesā vai specializētajā tiesā (piemēram, darba strīdu tiesā)?

Civillietas ietilpst aprīņa tiesu (*maakohus*) kompetencē. Aprīņa tiesas izskata civillietas pirmajā instancē. Civillietas aptver plašu tiesību jomu klāstu, un to ietvaros tiek izskatīti strīdi, kas izriet no dažādiem līgumiem un saistībām, ģimenes un mantojuma lietas, strīdi par īpašumtiesībām, lietas, kas saistītas ar uzņēmumu un bezpeļņas organizāciju darbību un pārvaldību, maksātnespējas lietas, kā arī darba tiesību lietas.

Lai ierosinātu civillietu, aprīņa tiesā ir jāiesniedz prasības pieteikums vai lūguma pieteikums. Minētajā prasības pieteikumā, kas iesniedzams tiesā, ir jānorāda persona, pret kuru tiek celta prasība, kas tiek prasīts, prasības pamatā esošie faktiskie apstākļi un pierādījumi, ar kuriem apstākļi tiek pamatoti.

Tiesvedību civillietās reglamentē [Civilprocesa kodekss](#) (*tsiviilkohtumenetluse seadustik*).

Lai gan Igaunijā nav specializētu tiesu, pirms īstenot tiesības vērsties tiesā, noteiktus strīdus var izskatīt ārpustiesas komisijās.

Piemēram, darba strīdi tiek izšķirti [Darba strīdu komisijā](#) (*töövaidluskomisjon*). Darba strīdu komisija ir neatkarīga pirmstiesas iestāde, kas izšķir individuālus darba strīdus. Komisijā var vērsties gan darbinieki, gan darba devēji, par to nemaksājot valsts nodevas. Darba strīdu izšķiršanu Darba strīdu komisijā reglamentē [Darba strīdu izšķiršanas likums](#) (*töövaidluse lahendamise seadus*). Procedūra, kas norisinās Darba strīdu komisijā, nav obligāta pirmstiesas procedūra. Darba strīdu komisijas lēmums, kas ir stājies spēkā, ir pusēm saistošs. Darba strīdu komisijā var vērsties, lai izšķirtu šādus strīdus, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām: 1) darba strīds, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām starp darba ņēmēju un darba devēju, kurš reģistrēts Igaunijā, vai ārvalstu darba devēju, kurš darbojas Igaunijā ar filiāles starpniecību, un no gatavošanās šādām darba tiesiskajām attiecībām (individuāls darba strīds); 2) darba strīds, kas izriet no Igaunijā norīkotu darba ņēmēju nodarbinātības nosacījumu 7. panta, starp darba ņēmēju, kurš norīkots Igaunijā, un viņa darba devēju (individuāls darba strīds); 3) kolektīvs darba strīds, kas izriet no koplīguma izpildes (kolektīvais darba strīds). Darba strīdu komisija neizšķir strīdus, kas saistīti ar kompensāciju par kaitējumu veselībai, miesas bojājumiem vai nāvi, kuru izraisījis nelaimes gadījums darbā vai arodslimība. Darba strīdu komisijā iesniedzamajā pieteikumā ir jāizklāsta pieteikuma iesniedzēja skaidri pausta prasība, kā arī apstākļi, kas ir būtiski saistībā ar konkrēto strīdu. Piemēram, apstrīdot darba līguma izbeigšanu, jānorāda izbeigšanas laiks un pamatojums. Ir jāapraksta pušu domstarpību būtība, t. i., ko darbinieks vai darba devējs nav izdarījis vai ko ir paveicis prettiesiski. Visi apgalvojumi un prasības ir jāpamato, tāpēc ir jāpievieno rakstveida pierādījumi par konkrētajiem apstākļiem (darba līgums, savstarpēja vienošanās vai sarakste starp darbinieku un darba devēju utt.) vai jānorāda citi pierādījumi vai liecinieki. Minētie rakstveida pierādījumi, ar kuriem tiek pamatota darbinieka vai darba devēja prasība, ir jāpievieno pieteikuma iesniegšanas laikā. Ja pieteicējs uzskata, ka izskatīšanas gaitā ir jāpieaicina liecinieks, pieteikumā ir jānorāda arī liecinieka vārds un adrese. Prasības, kas izriet no līguma starp patērētāju un tirgotāju, var izskatīt [Patērētāju strīdu komisija](#) (*tarbijavaidluste komisjon*). Patērētāju strīdu izšķiršanu šajā komisijā reglamentē [Patērētāju tiesību aizsardzības likums](#) (*tarbijakaitse seadus*). Patērētāju strīdu komisijas kompetencē ir izšķirt gan vietējos, gan pārrobežu patērētāju strīdus, kas izriet no līgumiem starp patērētājiem un

tirgotājiem un ko ierosina patērētājs, ja viena no strīda pusēm ir tirgotājs, kura darījumdarbības vieta ir Igaunijas Republikā. Patērētāju strīdu komisijas kompetencē ir arī tādu strīdu izšķiršana, kas ir saistīti ar zaudējumiem, kuri radušies bojātu izstrādājumu dēļ, ja šādus zaudējumus ir iespējams konstatēt. Ja ir konstatēts, ka zaudējumi ir radušies, taču to precīzu apmēru nav iespējams noteikt (piemēram, beznaudas zaudējumu vai nākotnes zaudējumu gadījumā), kompensācijas apmēru nosaka tiesa. Komisija neizskata strīdus, kas ir saistīti ar ekonomiku nesaistītiem vispārējas nozīmes pakalpojumiem, izglītības pakalpojumiem, ko sniedz publisko tiesību subjekti, veselības aprūpes pakalpojumiem, ko pacientiem sniedz veselības aprūpes speciālisti pacientu veselības novērtēšanas, saglabāšanas vai atjaunošanas nolūkā vai kas ir saistīti ar zāļu un medicīnas ierīču izrakstīšanu, izsniegšanu vai piegādi. Tāpat komisija neizšķir strīdu, ja prasība izriet no nāves, miesas bojājumiem vai kaitējuma veselībai, vai strīdus, attiecībā uz kuriem noregulējuma procedūra ir paredzēta citos likumos. Šādus strīdus izskata kompetentā iestāde vai tiesa. Procedūra, kas norisinās Patērētāju strīdu komisijā, nav obligāta pirmstiesas procedūra, un strīda atrisinājums nenoved pie lēmuma, kas ir obligāti piemērojams izpildes procedūras ietvaros. To tirgotāju sarakstu, kuri nav izpildījuši komisijas lēmumus, publicē Patērētāju tiesību aizsardzības un tehniskās uzraudzības iestādes tīmekļa vietnē. Ja puses nepiekrīt komisijas lēmumam vai to neizpilda, tās var nodot strīdu izskatīšanai apriņķa tiesā.

Nomas strīdus var izšķirt nomas strīdu komisijā, kuras procedūras reglamentē [Nomas strīdu izšķiršanas likums \(üürivaidluse lahendamise seadus\)](#). Nomas strīdu komisija var būt veidota kā neatkarīga vietējās iestādes struktūra, kas izšķir nomas strīdus. Nomas strīdu komisijas neizšķir strīdus, kuros finanšu prasības pārsniedz 3200 EUR. Procedūra, kas norisinās nomas strīdu komisijā, nav obligāta pirmstiesas procedūra. Pēc nomas strīdu komisijas lēmuma stāšanās spēkā puses nevar iesniegt to pašu prasību tiesai uz tāda paša pamata, un nomas strīdu komisijas lēmums, kas ir stājies spēkā, ir pusēm saistošs.

2 Ja lieta ir piekritīga vispārējai tiesai (t.i. par lietu izskatīšanu atbild šādas tiesas), kā lai noskaidroju, konkrēti kurā tiesā man ir jāiesniedz prasības pieteikums?

Lai noskaidrotu, kura tiesa ir kompetenta izskatīt kādu lietu, ir būtiski zināt jurisdikcijas principus. Jurisdikcija tiek iedalīta trijās sfērās:

1. vispārējā jurisdikcija, ko nosaka atkarībā no personas dzīvesvietas;
2. izvēles jurisdikcija;
3. ekskluzīvā jurisdikcija (sk. 2.2. sadaļu).

2.1 Vai pastāv atšķirība starp zemākām un augstākām vispārējām tiesām (piemēram, rajona tiesas kā zemākās tiesas un apgabala tiesas kā augstākās tiesas), un, ja, jā, tad kura ir kompetenta manā gadījumā?

Zemākas un augstākas instances tiesas ir atšķirīgas, jo Igaunijas tiesu sistēmā ir trīs instances.

Apriņķa tiesas (*maakohus*) izskata visas civillietas pirmajā instancē. Likumā var paredzēt, ka noteikta veida lietas izskatāmas noteiktās apriņķa tiesās, ja tas paātrina lietas izskatīšanas gaitu vai citādi optimizē procesu.

Apgabaltiesa (*ringkonnakohus*) pārskata tās teritoriālajā jurisdikcijā esošo apriņķa tiesu pieņemtos lēmumus civillietās, pamatojoties uz apelācijas sūdzībām par pieņemtajiem lēmumiem un spriedumiem. Apgabaltiesa iztiesā arī citus jautājumus, kas saskaņā ar likumu ietilpst tās jurisdikcijā.

Augstākā tiesa (*Riigikohus*) pārskata apgabaltiesu pieņemtos lēmumus civillietās, pamatojoties uz kasācijas sūdzībām un apelācijas sūdzībām pret nolēmumiem. Augstākā tiesa izskata arī pieteikumus par spēkā esošu tiesas lēmumu pārskatīšanu, likumā noteiktajos gadījumos nozīmē tiesu, kurai ir atbilstošā piekritība kādas lietas izskatīšanai, kā arī izšķir citus jautājumus, kas saskaņā ar likumu ir tās jurisdikcijā. Augstākā tiesa vienlaikus ir arī Igaunijas Konstitucionālā tiesa.

Vispirms lietu izskata un lēmumu pieņem pirmās instances tiesa — apriņķa tiesa. Ja persona uzskata, ka pirmās instances tiesas sprieduma pamatā ir tiesību normas pārkāpums vai ka, ņemot vērā apstākļus un pierādījumus, kas jāņem vērā apelācijas procedūrā, apelācijas procedūrā būtu jāpieņem spriedums, kas atšķiras no pirmās instances tiesas sprieduma, tai ir tiesības iesniegt apelāciju augstākas instances tiesā, t. i., apgabaltiesā.

Apgabaltiesas ir otrās instances tiesas, tāpēc tās pārskata apriņķa tiesu un administratīvo tiesu pieņemtos lēmumus, pamatojoties uz apelācijas sūdzībām par lēmumiem un spriedumiem. Apgabaltiesa civillietas izskata koleģiāli — apelācijas sūdzības tiesa izskata trīs tiesnešu sastāvā, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi.

Augstākā tiesa ir augstākās instances tiesa. Augstākā tiesa pārskata apgabaltiesu pieņemtos lēmumus civillietās, pamatojoties uz kasācijas sūdzībām un apelācijas sūdzībām pret nolēmumiem. Augstākā tiesa izskata arī pieteikumus par spēkā esošu tiesas lēmumu pārskatīšanu, likumā noteiktajos gadījumos nozīmē tiesu, kurai ir atbilstošā piekritība kādas lietas izskatīšanai, kā arī izšķir citus jautājumus, kas saskaņā ar likumu ir tās jurisdikcijā. Kasācijas process ietver apelācijas sūdzības iesniegšanu pret tiesas spriedumu, kas nav stājies spēkā, balstoties uz juridiskiem apsvērumiem, un šāda sprieduma pārskatīšanu augstākās instances tiesā, atkārtoti neizvērtējot faktus. Tiesas lēmumu pārskatīšana ietver spēkā stājušos lēmumu un spriedumu atkārtotu izskatīšanu gadījumos, kad ir tapuši zināmi jauni apstākļi, kā arī pamatojoties uz kādas procesa dalībnieka pieteikumu.

Apelācijas procesa dalībnieks var iesniegt sūdzību pret apgabaltiesas spriedumu Augstākajā tiesā, ja apgabaltiesa ir būtiski pārkāpusi procesuālo tiesību normu vai kļūdaini piemērojusi materiālo tiesību normu. Augstākajā tiesā celtas prasības gadījumā tiesvedības dalībnieks var veikt procesuālas darbības un iesniegt lūgumrakstus un pieteikumus tikai ar advokāta starpniecību. Lūgumrakstu lietās, kas norisinās Augstākajā tiesā, tiesvedības dalībnieks var veikt procesuālas darbības un iesniegt lūgumrakstus un pieteikumus personīgi vai ar jurista starpniecību. Augstākā tiesa pieņem kasācijas sūdzību, ja tā atbilst tiesību aktu prasībām, ir iesniegta laikus un ja:

1. apgabaltiesa savā spriedumā ir acīmredzami kļūdaini piemērojusi materiālo tiesību normu un šādas normas nepareiza piemērošana varētu būt bijusi par iemeslu nepareizam spriedumam;
2. apgabaltiesa, pieņemot spriedumu, ir būtiski pārkāpusi procesuālo tiesību normu, un tā rezultātā varētu būt pieņemts nepareizs spriedums.

Turklāt Augstākā tiesa pieņem lietu izskatīšanā, ja kasācijas sūdzības izskatīšanai ir būtiska nozīme attiecībā uz juridiskās noteiktības garantēšanu un vienotas tiesu prakses izveidi vai arī attiecībā uz tiesību tālākveidošanu.

2.2 Teritoriālā piekritība (vai par manu lietu ir atbildīga A pilsētas vai B pilsētas tiesa?)

Jurisdikcija ir personas tiesības un pienākums izmantot savas procesuālās tiesības noteiktā tiesā. Jurisdikcija var būt vispārēja, izvēles vai ekskluzīva.

Vispārējā jurisdikcija nosaka tiesu, kurā var iesniegt prasību pret personu un var veikt citas procesuālās darbības attiecībā uz personu, ja vien tiesību aktos nav noteikts, ka prasība jāceļ vai darbība jāveic citā tiesā.

Izvēles jurisdikcija nosaka tiesu, kurā var iesniegt prasību pret personu un var veikt citas procesuālās darbības attiecībā uz personu papildus vispārējai jurisdikcijai. Tas nozīmē, ka, piemēram, prasību, kas saistīta ar īpašumtiesību prasījumiem pret fizisku personu, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas šādas personas pastāvīgā uzturēšanās vieta. Ja persona dzīvo ārvalstīs, tad prasību, kas saistīta ar īpašumtiesību prasījumiem, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas īpašums, par ko ir iesniegts prasījums, vai arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas minētās personas cits īpašums.

Ekskluzīvā jurisdikcija nosaka vienīgo tiesu, kurā var vērsties, lai izskatītu civillietu. Lūgumrakstu lietās jurisdikcija ir ekskluzīva, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi. Ekskluzīvu jurisdikciju var noteikt, piemēram, atbilstoši nekustamā īpašuma atrašanās vietai, juridiskas personas darbījumbūvniecības vietai u. c.

2.2.1 Teritoriālās piekritības pamatnoteikums

Prasību pret fizisku personu var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas šīs personas dzīvesvieta, savukārt prasību pret juridisku personu var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas šīs juridiskās personas juridiskā adrese. Ja fiziskās personas dzīvesvieta nav zināma, prasību pret šo personu var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas tās pēdējā zināmā dzīvesvieta.

2.2.2 Šī pamatnoteikuma izņēmumi

Prasību pret Igaunijas Republikas pilsoni, kas dzīvo ārvalstīs un uz kuru attiecas ekstrateritorialitāte, vai pret Igaunijas Republikas pilsoni, kas strādā ārvalstīs un ir civildienesta ierēdnis, var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā

atrodas šīs personas pēdējā dzīvesvieta Igaunijā. Ja personai Igaunijā dzīvesvietas nav bijis, prasību pret šādu personu var iesniegt Harju apriņķa tiesā (*Harju Maakohus*). Prasību pret Igaunijas Republiku vai vietējo iestādi var iesniegt tiesā, kuras piekritības teritorijā atrodas attiecīgās valsts vai vietējās iestādes juridiskā adrese. Ja attiecīgo valsts iestādi nav iespējams noteikt, prasību iesniedz Harju apriņķa tiesā. Ja nav iespējams noteikt attiecīgo vietējo iestādi, prasību iesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas pagasta vai pilsētas padomes birojs.

Prasītājs var arī iesniegt prasību pret Igaunijas Republiku un vietējo iestādi tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas prasītāja dzīvesvieta vai mītne.

2.2.2.1 Kādos gadījumos varu izvēlēties starp tiesu pēc atbildētāja dzīvesvietas (atbilstoši pamatnoteikumiem) un citu tiesu?

Likumā noteiktajos gadījumos papildus vispārējai jurisdikcijai var izvēlēties tiesu, kurā var iesniegt prasību pret personu un var veikt citas procesuālās darbības attiecībā uz personu.

- Jurisdikcijas noteikšana pēc uzturēšanās vietas. Prasību, kas saistīta ar īpašumtiesību prasījumiem, pret fizisku personu var iesniegt arī tajā tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas šīs personas uzturēšanās vieta, ja šī persona tur tika uzturējusies ilgāku laiku darba vai dienesta attiecību, studiju vai citu iemeslu dēļ.
- Jurisdikcijas noteikšana pēc uzņēmējdarbības veikšanas vietas. Prasību, kas saistīta ar atbildētāja saimniecisko vai profesionālo darbību, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas darījumdarbības vieta.
- Jurisdikcijas noteikšana pēc juridiskas personas juridiskās adreses. Pamatojoties uz dalību, juridiska persona, tostarp uzņēmums, vai dalībnieks, partneris vai akcionārs var iesniegt prasību, kas izriet no personas dalības vai īpašumtiesībām, pret juridiskās personas dalībnieku, partneri vai akcionāru arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas juridiskās personas juridiskā adrese.
- Jurisdikcijas noteikšana pēc īpašuma atrašanās vietas. Ja persona dzīvo vai tai ir juridiskā adrese ārvalstīs, prasību, kas saistīta ar īpašumtiesību prasījumiem, pret šo personu var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas īpašums, attiecībā uz kuru ir iesniegts prasījums, vai arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas cits īpašums, kas pieder minētajai personai. Ja īpašums ir reģistrēts publiskā reģistrā, prasību var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas reģistrs, kurā īpašums ir reģistrēts. Ja īpašums ir prasījums saskaņā ar saistību tiesībām, prasību var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas parādnieka dzīvesvieta vai juridiskā adrese. Ja prasījums ir nodrošināts ar parādnieka īpašumu, prasību var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas parādnieka īpašums.
- Prasību, lai saņemtu prasījumu, kas apgrūtināts ar hipotēku vai reālnavu, vai citu prasību saistībā ar tam līdzīgu prasījumu var iesniegt nekustamā īpašuma atrašanās vietas tiesā, ja parādnieks ir tā reģistrētā nekustamā īpašuma īpašnieks, kas ir apgrūtināts ar hipotēku vai reālnavu.
- Jurisdikcijas noteikšana prasībai, kas izriet no dzīvokļa īpašumtiesībām. Prasību pret dzīvokļa īpašnieku, kura izriet no tiesiskām attiecībām saistībā ar dzīvokļa īpašuma tiesībām, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā ir tā nekustamā īpašuma atrašanās vieta, kas ir dzīvokļa īpašuma tiesību priekšmets.
- Jurisdikcijas noteikšana pēc līguma izpildes vietas. Prasību, kas izriet no līguma, vai prasību, ar ko noskaidro līguma spēkā neesību, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas vieta, kur izpildāmas apstrīdamās līgumsaistības. Kustamas mantas pārdošanas līguma gadījumā par saistību izpildes vietu uzskatāma vieta, uz kuru kustamā manta tika nogādāta vai bija jānogādā pircējam, un pakalpojuma sniegšanas līguma gadījumā — vieta, kur pakalpojums tika sniegts vai bija jāsniedz. Citos gadījumos par saistību izpildes vietu uzskatāma parādnieka uzņēmējdarbības vieta vai, ja tādas nav, dzīvesvieta vai vieta, kur reģistrēta uzņēmuma juridiskā adrese. Šie noteikumi ir spēkā, ja puses nav vienojušās citādi.
- Jurisdikcijas noteikšana pēc patērētāja dzīvesvietas. Patērētājs prasību, kas izriet no līguma vai attiecībām, kuras aprakstītas [Saistību tiesību likuma](#) (*võlaõigusseadus*) 35., 46., 52. pantā, 208. panta 4. punktā, 379., 402. pantā, 635. panta 4. punktā, 709., 734. un 866. pantā, vai prasību, kas izriet no cita līguma, kurš noslēgts ar uzņēmumu, kam juridiskā adrese vai uzņēmējdarbības veikšanas vieta ir Igaunijā, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas patērētāja dzīvesvieta. Šis noteikums neattiecas uz prasībām, kas izriet no pārvadājumu līgumiem.
- Jurisdikcijas noteikšana prasībai, kas izriet no apdrošināšanas līguma. Polises turētājs, apdrošinātā persona vai cita persona, kurai ir tiesības pieprasīt, lai apdrošinātājs pildītu savus pienākumus, pamatojoties uz apdrošināšanas līgumu, prasību, kas izriet no apdrošināšanas līguma, pret apdrošinātāju var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas minētās personas dzīvesvieta vai juridiskā adrese. Civiltiesiskās atbildības apdrošināšanas gadījumā vai gadījumā, kad apdrošināta ir būvniecība, nekustamais īpašums vai arī kustamā manta un būvniecība vai nekustamais īpašums, prasību pret apdrošinātāju var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā ir vieta, kur norisinājās rīcība vai notikums, kura

rezultātā ir radušies zaudējumi, vai arī vieta, kur zaudējumi tika izraisīti.

- Jurisdikcijas noteikšana prasībai, kas izriet no līguma par intelektuālā īpašuma tiesībām. Prasību, kas izriet no līguma par autortiesību priekšmeta nodošanu, saistītajām tiesībām vai intelektuālā īpašuma tiesībām, vai licences līguma, vai prasību par šāda līguma spēkā neesības noskaidrošanu var iesniegt arī Harju apriņķa tiesā.
- Jurisdikcijas noteikšana pēc darbinieka dzīvesvietas vai darbavietas. Darbinieks prasību, kas izriet no darba līguma, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas šā darbinieka dzīvesvieta vai darbavietas.
- Jurisdikcijas noteikšana prasībai, kas izriet no vekseļa vai čeka. Prasību, kas izriet no vekseļa vai čeka, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas vekseļa vai čeka apmaksas vieta.
- Jurisdikcijas noteikšana prasībai par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kas radušies kriminālpārkāpuma rezultātā. Prasību par tādu zaudējumu atlīdzināšanu, kas radušies kriminālpārkāpuma rezultātā, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas vieta, kur tika veikta rīcība vai atgadījās notikums, kas izraisīja zaudējumus kriminālpārkāpuma rezultātā, vai arī vieta, kur radās zaudējumi.
- Jurisdikcijas noteikšana prasībai, kas izriet no jūras prasības, glābšanas darbiem vai glābšanas līguma. Prasību, kas izriet no vienas vai vairākām jūras prasībām, kuras noteiktas [Jūras īpašuma likumā](#) (*laeva asjaõigusseadus*), var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja kuģis vai kuģa piederības osta. Prasību, kas izriet no glābšanas darbiem vai glābšanas līguma, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā tika veikti glābšanas darbi.
- Jurisdikcijas noteikšana prasībai par īpašuma sadali. Prasību, kuras mērķis ir noteikt mantojuma tiesības, mantinieka prasījumu pret īpašuma turētāju, prasījumu, kas izriet no novēlējuma vai mantojuma līguma, vai prasījumu par obligātu īpašuma daļu vai īpašuma sadali, var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas mantojuma atstājēja dzīvesvieta nāves brīdī. Ja mantojuma atstājējs bija Igaunijas Republikas pilsonis, taču nāves brīdī tam dzīvesvietas Igaunijā nebija, prasību var iesniegt arī tajā tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas mantojuma atstājēja pēdējā dzīvesvieta Igaunijā. Ja mantojuma atstājējam Igaunijā dzīvesvietas nav bijis, prasību var iesniegt Harju apriņķa tiesā (*Harju Maakohus*).
- Prasība pret līdzatbildētājiem un vairākas prasības pret vienu atbildētāju. Prasību pret vairākiem atbildētājiem var iesniegt tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas viena līdzatbildētāja (pēc pieteicēja izvēles) dzīvesvieta vai juridiskā adrese. Ja pret vienu atbildētāju tiek iesniegtas vairākas prasības, pamatojoties uz vienu un to pašu faktu, visas prasības var iesniegt tiesā, kurā var iesniegt prasību saistībā ar vienu vai vairākiem prasījumiem, kas izriet no viena un tā paša fakta.
- Jurisdikcijas noteikšana pretprasībai un trešās personas prasībai ar neatkarīgu prasījumu. Pretprasību var iesniegt tiesā, kurā tika iesniegta sākotnējā prasība, ja ir ievēroti pretprasības celšanas nosacījumi un ja uz pretprasību neattiecas ekskluzīvā jurisdikcija, un ja netiek konstatēts, ka šāda veida lietas izskata tikai konkrēta apriņķa tiesa. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad saskaņā ar vispārējiem noteikumiem pretprasība būtu ceļama ārvalstu tiesā.
- Trešās personas prasību ar neatkarīgu prasījumu var iesniegt tiesā, kas izskata pamatprasību.
- Jurisdikcijas noteikšana bankrota procesos. Prasību par bankrota procesu parādniekam, kas ir fiziska persona, iesniedz tiesā saskaņā ar vispārējo jurisdikciju, kura piemērojama parādniekam. Ja parādnieka, kurš ir juridiska persona, juridiskā adrese ir Harju apriņķī, prasību par bankrota procesu iesniedz Harju apriņķa tiesā. Citos gadījumos tāda parādnieka prasību par bankrota procesu, kas ir juridiska persona, iesniedz Tartu apriņķa tiesā (*Tartu Maakohus*). Tiek pieņemts, ka juridiskā adrese, kas norādīta reģistrā vienu gadu pirms prasības par bankrota procesu iesniegšanas, ir parādnieka juridiskā adrese, ja vien netiek pierādīts, ka parādniekam ir cita juridiskā adrese. Ja par vienu parādnieku tiek iesniegtas vairākas dažādas prasības par bankrota procesu, prasības apvieno vienā procedūrā un izskata tiesa, kurā iesniegta pirmā prasība par bankrota procesu. Ja saistībā ar bankrota procesu par parādnieku, kas ir juridiska persona, tiek pieprasīta arī bankrota pasludināšana partnerim vai loceklim, kurš ir atbildīgs par juridiskās personas saistību izpildi ar saviem aktīviem, prasību par bankrota procesu var iesniegt arī tiesai, kura izskata prasību par bankrota procesu pret juridisko personu. Strīdi saistībā ar prasību, tostarp publisko tiesību reglamentētu prasību, pieņemšanu, bankrota procesa ietvaros ir tās apriņķa tiesas kompetencē, kura izskata bankrota lietu. Ja parādnieks nomirst pēc prasības par bankrota procesu iesniegšanas, īpašuma bankrota procesu, ko veic par parādnieka īpašumu, turpina tiesā, kurā iesniegta prasība par bankrota procesu saskaņā ar Bankrota likuma (*pankrotiseadus*) 4. panta 2. punktu. Parādnieka nāves gadījumā prasību par īpašuma bankrota procesu attiecībā uz parādnieka īpašumu iesniedz parādnieka dzīvesvietas tiesai saskaņā ar dzīvesvietas datiem parādnieka nāves brīdī. Prasību par bankrota procesu vai bankrota īpašumu iesniedz tiesai, kas pasludinājusi bankrotu.

Ja lieta vienlaicīgi ir vairāku Igaunijas tiesu jurisdikcijā, pieteicējs var izvēlēties tiesu, kurā iesniegt pieteikumu. Šādos gadījumos lietu izskata tiesa, kas pirmā saņem pieteikumu.

Ja prasība ir iesniegta tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja dzīvesvieta vai juridiskā adrese, vai ekskluzīvas jurisdikcijas tiesā, lieta tiek izskatīta tajā tiesu namā, kura teritoriālajā jurisdikcijā atrodas atbildētāja dzīvesvieta vai juridiskā adrese, vai vieta, saskaņā ar kuru tiek noteikta ekskluzīvā jurisdikcija. Ja vairākas vietas, pēc kurām nosaka jurisdikciju, ir vienas apriņķa tiesas teritoriālajā jurisdikcijā, taču dažādu tiesu namu apgabalā, tad tiesu namu, kurā lieta izskatāma, izvēlas pieteicējs. Ja pieteicējs izvēli neveic, to, kur lieta tiks izskatīta, nosaka tiesa.

Precīzāka informācija par tiesu ģeogrāfiskajiem apgabaliem un kompetences jomām ir izklāstīta [Likumā par tiesām](#) (*kohtute seadus*).

2.2.2.2 Kādos gadījumos man prasība ir jāceļ citā tiesā nevis pēc atbildētāja dzīves vietas (atbilstoši pamatnoteikumiem)?

Likumā noteiktajos gadījumos jurisdikcija ir ekskluzīva. Ekskluzīvā jurisdikcija nosaka vienīgo tiesu, kurā var vērsties, lai izskatītu civillietu.

1) *Jurisdikcija atbilstoši nekustamā īpašuma atrašanās vietai.* Tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas nekustamais īpašums, iesniedz prasību par šādiem prasības priekšmetiem:

- prasījumi, kas saistīti ar īpašumtiesību atzīšanu, ierobežotām lietu tiesībām vai citiem lietu tiesību apgrūtinājumiem attiecībā uz nekustamo īpašumu, vai šādu tiesību vai apgrūtinājumu neesamības atzīšanu, vai prasījumi, kas saistīti ar citām tiesībām uz nekustamo īpašumu;
- nekustamā īpašuma robežu noteikšana vai tā sadalīšana;
- nekustamā īpašuma valdījuma aizsardzība;
- tādi prasījumi attiecībā uz lietu tiesībām, kas izriet no dzīvokļa īpašuma;
- prasījumi, kas saistīti ar nekustamā īpašuma obligātu uzraudzību;
- prasījumi, kas izriet no īres līguma vai komercnomas līguma attiecībā uz nekustamo īpašumu vai citu līgumu par nekustamā īpašuma lietošanu saskaņā ar saistību tiesībām, vai no šādu līgumu spēkā esības.

Prasību, kas saistīta ar reālservitūtu, reālu apgrūtinājumu vai pirmtiesībām, iesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas nekustamais īpašums, kurā ir servitūts, vai apgrūtinātais nekustamais īpašums.

2) *Prasījums par standarta noteikumu piemērošanas izbeigšanu.* Prasību par negodīga standarta noteikuma piemērošanas izbeigšanu vai par to, lai persona, kas iesaka piemērot kādu noteikumu, to izbeigtu darīt vai atsauktu minēto ieteikumu (Saistību tiesību likuma 45. pants) iesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja uzņēmējdarbības vieta vai, ja tādas nav, tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja dzīvesvieta vai juridiskā adrese. Ja atbildētājam Igaunijā nav uzņēmējdarbības veikšanas vietas, dzīvesvietas vai juridiskās adreses, prasību iesniedz tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā standarta noteikums tika piemērots.

3) *Jurisdikcija lietā, ar ko atceļ juridiskas personas struktūras pieņemtu lēmumu vai atzīst tā spēkā neesību.* Prasību par juridiskas personas struktūras pieņemta lēmuma atcelšanu vai tā atzīšanu par spēkā neesošu iesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas juridiskās personas juridiskā adrese.

4) *Jurisdikcija laulības lietās.*

Laulības lietas ir uzskatāmas par civillietām, kurās prasības priekšmets ir:

- laulības šķiršana;
- laulības atzīšana par neesošu;
- laulības pastāvēšanas vai nepastāvēšanas noskaidrošana;
- mantas sadale vai citi prasījumi, kas izriet no laulāto mantiskajām attiecībām;
- citi prasījumi, kas izriet no laulāto attiecībām un kurus viens laulātais ir cēlis pret otru laulāto.

Igaunijas tiesai ir kompetence izskatīt laulības lietu, ja:

- vismaz viens no laulātajiem ir Igaunijas Republikas pilsonis vai bija pilsonis laulības noslēgšanas brīdī;
- abu laulāto dzīvesvieta ir Igaunijā;
- laulātā dzīvesvieta ir Igaunijā, izņemot gadījumus, kad pasludināmais spriedums nepārprotami netiktu atzīts viena vai otra laulātā valstspiederības valstī.

Igaunijas tiesā izskatāmas laulības lietas prasība ir jāiesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas laulāto kopīgā dzīvesvieta, vai, ja tādas nav, tad tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja dzīvesvieta. Ja atbildētāja

dzīvesvieta nav Igaunijā, tad prasību iesniedz tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas pušu kopīgā nepilngadīgā bērna dzīvesvieta, savukārt, ja laulātajiem nav kopīga nepilngadīga bērna, tad tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas pieteicēja dzīvesvieta.

Ja prombūtnē esošas personas īpašumam ir noteikta aizgādība, tāpēc ka šī persona ir bezvēsts pazudusi, vai ja personai ir nozīmēts aizbildnis tās ierobežotās aktīvās tiesībspējas dēļ, vai ja personai kā soda mērs ir piespriesta brīvības atņemšana, laulības šķiršanas prasību pret šādu personu var iesniegt arī tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas prasītāja dzīvesvieta.

5) *Jurisdikcija paternitātes un uzturlīdzekļu lietās.* Paternitātes noteikšanas lieta ir civillieta, kurā izskata prasījumu, kura mērķis ir noteikt paternitāti vai apstrīdēt bērna dzimšanas apliecības vai iedzīvotāju reģistra ierakstu par bērna vecāku. Igaunijas tiesa var izskatīt paternitātes noteikšanas lietu, ja vismaz viena no pusēm ir Igaunijas Republikas pilsonis vai vismaz vienas puses dzīvesvieta ir Igaunijā. Igaunijas tiesā izskatāmā paternitātes noteikšanas lietā prasība ir iesniedzama tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas bērna dzīvesvieta. Ja bērna dzīvesvieta nav Igaunijā, tad prasība ir iesniedzama tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas atbildētāja dzīvesvieta. Ja atbildētāja dzīvesvieta nav Igaunijā, tad prasība ir iesniedzama tiesā, kuras jurisdikcijā atrodas pieteicēja dzīvesvieta.

Šie noteikumi piemērojami arī uzturlīdzekļu piedziņas lietās. Uzturlīdzekļu piedziņas lieta ir civillieta, kurā izskata prasību par:

- saskaņā ar likumu noteiktā vecāku uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma izpildi attiecībā uz nepilngadīgu bērnu;
- to, kā izpildāms uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums starp vecākiem;
- to, kā izpildāms uzturlīdzekļu maksāšanas pienākums starp laulātajiem;
- citu likumā noteikto uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu izpildi.

6. *Jurisdikcija lūgumrakstu lietās.*

Lūgumrakstu lietās jurisdikcija ir ekskluzīva, ja vien tiesību aktos nav noteikts citādi.

Paātrinātais maksājuma rīkojumu process. Paātrinātais maksājuma rīkojumu process notiek Pērnavas apriņķa tiesas Hāpsalu tiesu nama (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*) maksājuma rīkojumu departamentā, izņemot Eiropas maksājuma rīkojumus, kas iesniegti saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1896/2006, ar ko izveido Eiropas maksājuma rīkojuma procedūru (OV L 399, 30.12.2006., 1.–32. lpp.). Lai uzsāktu paātrināto maksājuma rīkojumu procesu attiecībā uz atbalsta maksājumu vai parāda prasību, var izmantot tīmekļa vietni <https://www.e-toimik.ee/>, kas ir paredzēta saziņai ar apriņķa tiesas maksājuma rīkojumu departamentu. Paātrinātais maksājuma rīkojumu process nav piemērojams prasībām, kuru summa pārsniedz 8000 EUR (parādu prasījumi). Šajā summā ietilpst gan pamatprasībā, gan blakusprasībās norādītās summas. Tāpat paātrināto procesu nepiemēro, ja pieprasītais atbalsts 1,5 reizes pārsniedz atbalsta minimālo likmi, kas noteikta *Ģimenes likuma* (*perekonnaseadus*) 101. panta 3. punktā. Paātrinātais maksājuma rīkojumu process nav piemērojams, ja bērna dzimšanas apliecībā parādnieks nav norādīts kā bērna vecāks.

Personas pasludināšana par mirušu un nāves laika noteikšana. Igaunijas tiesa var pasludināt personu par mirušu un noteikt viņas nāves laiku šādos gadījumos: 1) laikā, kad bezvēsts pazudusi persona pēdējo reizi redzēta, viņa bija Igaunijas Republikas pilsonis vai tobrīd dzīvoja Igaunijā; 2) pastāv citas tiesiskas intereses, lai Igaunijas tiesa pasludinātu personu par mirušu un noteiktu viņas nāves laiku.

Prasību pasludināt personu par mirušu un noteikt viņas nāves laiku iesniedz bezvēsts pazudušās personas pēdējās dzīvesvietas tiesā. Ja persona pazudusi bez vēsts saistībā ar Igaunijā reģistrētu kuģa katastrofu, prasību iesniedz kuģa piederības ostas valsts tiesā. Citos gadījumos prasību pasludināt personu par mirušu un noteikt viņas nāves laiku iesniedz prasītāja dzīvesvietas vai juridiskās adreses atrašanās vietas tiesā. Ja prasītāja dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav Igaunijā, prasību iesniedz Harju apriņķa tiesā. Prasību mainīt personas nāves laiku vai atcelt personas pasludināšanu par mirušu iesniedz tiesā, kas noteikusi nāves laiku vai pasludinājusi personu par mirušu.

Aizbildnības lietas. Aizbildnības lieta ir lieta, kas saistīta ar aizbildņa iecelšanu personai, vai cita ar aizbildnību saistīta lieta. Igaunijas tiesa var iztiesāt aizbildnības lietu šādos gadījumos:

1. persona, kurai vajadzīga aizbildnība, vai persona, kura ir aizbildnībā, ir Igaunijas Republikas pilsonis(-e) vai viņas dzīvesvieta ir Igaunijā;
2. personai, kurai vajadzīga aizbildnība, vai personai, kura ir aizbildnībā, ir vajadzīga aizsardzība Igaunijas tiesā cita iemesla dēļ, ieskaitot gadījumus, kad attiecīgās personas īpašums atrodas Igaunijā.

Aizbildnis nav jāieceļ Igaunijā, ja Igaunijas tiesa un ārvalstu tiesa ir vienlīdz kompetentas iecelt aizbildni un aizbildnis jau ir iecelts ārvalstu tiesā vai ārvalstu tiesā notiek process par aizbildnības iecelšanu, ar nosacījumu, ka ārvalstu tiesas lēmumu var uzskatīt par atzīstamu Igaunijā un aizbildņa neiecelsana Igaunijā ir personas, kurai vajadzīga aizbildnība, interesēs.

Aizbildnības lietu iztiesā personas, kurai vajadzīga aizbildnība, dzīvesvietas tiesa. Lietas par aizbildņa iecelšanu bērnam pirms bērna piedzimšanas iztiesā mātes dzīvesvietas tiesa. Ja aizbildnības noteikšana tiek prasīta brāļiem vai māsām, kuri dzīvo vai uzturas vairāku tiesu teritoriālajā jurisdikcijā, aizbildni iecēļ jaunākā bērna dzīvesvietas tiesa. Ja šādā gadījumā aizbildnības procedūra jau notiek tiesā, aizbildnības lietu iztiesā šī tiesa. Ja personai, kurai vajadzīga aizbildnība, nav dzīvesvietas Igaunijā vai ja dzīvesvietu nevar noteikt, lietu var iztiesāt tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā personai vai viņas īpašumam ir vajadzīga aizsardzība, vai Harju apriņķa tiesa. Lietu, kas saistīta ar aizbildnībā esošu personu vai viņas īpašumu, iztiesā tiesa, kura iecēlusi aizbildni. Ja ir pamatots iemesls, šādu lietu var iztiesāt arī aizbildnībā esošās personas dzīvesvietas tiesa vai šādas personas īpašuma atrašanās vietas tiesa.

Personas ievietošana slēgtā iestādē. Lietu par personas ievietošanu slēgtā iestādē iztiesā tiesa, kas iecēlusi personai aizbildni, vai tiesa, kurā notiek process aizbildnības lietā. Citos gadījumos šādas lietas iztiesā tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas slēgtā iestāde. Lietu var iztiesāt arī tiesa, kas piemērojusi pagaidu tiesisko aizsardzību.

Pagaidu tiesisko aizsardzību šādā lietā var piemērot jebkura tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā jāpiemēro attiecīgais pasākums. Citas lietas, kas saistītas ar personas ievietošanu slēgtā iestādē, tostarp lietas par personas ievietošanas slēgtā iestādē atcelšanu vai izbeigšanu, un lietas saistībā ar iecelšanas perioda izmaiņām, iztiesā tiesa, kas izlēmusi par personas ievietošanu slēgtā iestādē.

Aizgādības noteikšana pār prombūtnē esošas personas īpašumu. Lietas par prombūtnē esošas personas īpašuma aizgādības noteikšanu iztiesā prombūtnē esošās personas dzīvesvietas tiesa. Ja prombūtnē esošai personai nav dzīvesvietas Igaunijā, lietu par prombūtnē esošas personas īpašuma aizgādības noteikšanu iztiesā īpašuma, attiecībā uz kuru tiek prasīts turējums, atrašanās vietas tiesa. Citas lietas saistībā ar prombūtnē esošas personas īpašuma aizgādības noteikšanu, tostarp lietas par aizgādības izbeigšanu un pārvaldītāja maiņu un viņa pienākumiem, iztiesā tiesa, kas iecēlusi pārvaldītāju.

Adopcija. Adopcijas lietas var iztiesāt Igaunijas tiesa, ja adoptētājs, viens no laulātajiem, kurš vēlas adoptēt, vai bērns ir Igaunijas Republikas pilsonis vai ja adoptētājam, vienam no laulātajiem, kurš vēlas adoptēt, vai bērnam dzīvesvieta ir Igaunijā. Adopcijas pieteikumu iesniedz adoptētā bērna dzīvesvietas tiesai. Ja adoptējamam bērnam dzīvesvieta nav Igaunijā, prasību iesniedz Harju apriņķa tiesai. Lietu par adopcijas atzīšanu par neesošu iztiesā tiesa, kas lēmusi par adopciju.

Nepilngadīgā aktīvās tiesībspējas paplašināšana. Lietu par nepilngadīgā aktīvās tiesībspējas paplašināšanu var iztiesāt Igaunijas tiesa, ja nepilngadīgais ir Igaunijas Republikas pilsonis vai viņa dzīvesvieta ir Igaunijā. Prasību par nepilngadīgā aktīvās tiesībspējas paplašināšanu vai lēmuma paplašināt nepilngadīgā aktīvās tiesībspējas atcelšanu iesniedz nepilngadīgā dzīvesvietas tiesā. Ja nepilngadīgajam nav dzīvesvietas Igaunijas Republikā, prasību iesniedz Harju apriņķa tiesā.

Paternitātes noteikšana un ieraksta par vecāku apstrīdēšana pēc personas nāves. Ja persona pieprasa noteikt viņas paternitāti attiecībā pret personu, kura ir mirusi, vai ja persona apstrīd ierakstu par vecāku bērna dzimšanas apliecībā vai iedzīvotāju reģistrā pēc tās personas nāves, kura dzimšanas apliecībā vai iedzīvotāju reģistrā ierakstīta kā vecāks, prasību iesniedz tās personas pēdējās dzīvesvietas tiesā, attiecībā pret kuru tiek prasīts noteikt paternitāti vai attiecībā uz kuru tiek apstrīdēts ieraksts dzimšanas apliecībā vai iedzīvotāju reģistrā. Ja personas pēdējā zināmā dzīvesvieta nav Igaunijā vai ja dzīvesvieta nav zināma, prasību iesniedz Harju apriņķa tiesā.

Citas ar ģimeni saistītas lūgumrakstu lietas. Uz citām ar ģimeni saistītām lūgumrakstu lietām attiecas noteikumi par aizbildnības lietām, ja vien likums vai lietas būtība nenosaka citādi. Lūgumrakstu lietas saistībā ar

tiesiskajām attiecībām starp laulātajiem vai šķirti laulātajiem iztiesā laulāto kopīgās dzīvesvietas vai laulāto pēdējās kopīgās dzīvesvietas teritoriālās jurisdikcijas tiesa. Ja laulātajiem nav bijis kopīgas dzīvesvietas Igaunijā vai ja nevienam no laulātajiem patlaban nav dzīvesvietas viņu pēdējās kopīgās dzīvesvietas tiesas jurisdikcijā, lietu iztiesā tā laulātā dzīvesvietas valsts, kura tiesības tiktu ierobežotas ar pieprasīto nolēmumu. Ja minētā laulātā dzīvesvieta nav Igaunijā vai ja dzīvesvietu nav iespējams noteikt, lietu iztiesā prasītāja dzīvesvietas tiesa. Ja jurisdikciju nevar noteikt, lietu iztiesā Harju apriņķa tiesa. Pagaidu tiesisko aizsardzību ar ģimeni saistītās lūgumrakstu lietās var piemērot tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā ir jāpiemēro attiecīgais pasākums.

Īpašuma pārvaldības pasākumu piemērošana. Igaunijas tiesa var piemērot pārvaldības pasākumus īpašumam, kas atrodas Igaunijā, neatkarīgi no tā, kuras valsts tiesību akti ir piemērojami mantošanai un kuras valsts iestāde vai amatpersona ir kompetenta saskaņā ar vispārējo jurisdikciju vadīt tiesvedību saistībā ar īpašumu. Īpašuma pārvaldības pasākumus piemēro mantojuma lietas ierosināšanas vietas tiesa. Ja mantojuma lieta ierosināta ārvalstīs un īpašums atrodas Igaunijā, īpašuma pārvaldības pasākumus var piemērot īpašuma atrašanās vietas tiesa.

Jurisdikcija izsaukšanas uz tiesu lietās. Prasību atzīt vērtspapīru par nederīgu iesniedz vērtspapīra izpirkšanas vietas tiesā un, ja izpirkšanas vietas nav, saskaņā ar vispārējo jurisdikciju, kas piemērojama vērtspapīra emitentam. Prasību uzsākt izsaukšanas uz tiesu procedūru, lai liegtu tiesību izmantošanu nekustamā īpašuma īpašniekam, iesniedz nekustamā īpašuma turētājs saskaņā ar [Īpašumtiesību likuma \(asjaõigusseadus\) 124. pantu](#) tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas īpašums. [Jūras īpašumtiesību likuma 13. pantā](#) paredzētajā gadījumā tiesīgā persona Harju apriņķa tiesā iesniedz prasību uzsākt izsaukšanas uz tiesu procedūru, lai liegtu tiesību izmantošanu kuģa īpašniekam. Prasību uzsākt izsaukšanas uz tiesu procedūru, lai liegtu tiesību izmantošanu nezināmam hipotēkasņēmējam ([Īpašumtiesību likuma 331. pants](#)), iesniedz apgrūtinātā nekustamā īpašuma īpašnieks tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā atrodas apgrūtinātais nekustamais īpašums. Prasību par nezināma jūras hipotēkas vai ķīlasņēmēja tiesību izslēgšanu iesniedz apgrūtinātā kuģa īpašnieks vai apķīlātā objekta, kas apgrūtināts ar reģistrētu nodrošinājumu par kustamo mantu, īpašnieks atbilstoši [Jūras īpašumtiesību likuma 59. pantam](#) Harju apriņķa tiesā.

Jurisdikcija lūgumrakstu lietās, kas saistītas ar juridiskām personām privāttiesību jomā. Lūgumrakstu lietas, kas nav reģistrācijas lietas un kas ir saistītas ar uzņēmuma, bezpeļņas apvienības un fonda darbībām, tostarp lietas, kas saistītas ar valdes vai uzraudzības padomes locekļa aizstājēja, revidenta, īpašas revīzijas revidenta un likvidatora iecelšanu, kā arī lietas, kas saistītas ar kompensācijas summas noteikšanu uzņēmuma partneriem vai akcionāriem, iztiesā juridiskās personas vai ārvalstu uzņēmuma filiāles juridiskās adreses vietas tiesa.

Dzīvokļu īpašumtiesību un kopīgu īpašumtiesību lietas. Lūgumrakstu lietu, kas saistīta ar dzīvokļa īpašumtiesībām vai kopīgām īpašumtiesībām, izšķir nekustamā īpašuma atrašanās vietas tiesa.

Lietas par piekļuvi koplietošanas ceļiem, zemes labiekārtošanas sistēmu mākslīgo uztvērēju un inženiertehnisko darbu pieļaušanu. Lietas, kas saistītas ar piekļuvi publiskiem ceļiem un zemes labiekārtošanas sistēmu mākslīgo uztvērēju un inženiertehnisko darbu pieļaušanu, izšķir tās vietas tiesa, kur atrodas nekustamais īpašums, no kura vēlas piekļūt koplietošanas ceļam vai attiecībā uz kuru tiek prasīta zemes labiekārtošanas sistēmas mākslīgā uztvērēja izbūve vai kurā notiek inženiertehniskie darbi.

Ārvalstu tiesu lēmumu atzīšanas, izpildāmības pasludināšanas un izpildes lietas. Prasību par ārvalstu tiesas lēmuma atzīšanu, izpildāmības pasludināšanu un izpildi, prasību par atteikšanos atzīt vai izpildīt lēmumu vai par izpildes apturēšanu vai citu prasību izpildes procedūrā iesniedz atbilstoši parādnieka dzīvesvietai vai juridiskās adreses vietai vai tiesai, kuras teritoriālajā jurisdikcijā tiek prasīta izpildes procedūras norise, ja vien likums vai starptautisks nolīgums neparedz citādi.

Lietas, kas saistītas ar samierināšanas procedūrā panākta izlīguma izpildāmības atzīšanu. Izlīgumu, kas panākts samierināšanas procedūrā, kā minēts [Samierināšanas likuma \(lepitusseadus\) 14. panta 1. punktā](#), atzīst par izpildāmu tā tiesa, kuras teritoriālajā jurisdikcijā norisinājās samierināšanas procedūra.

Lietas par šķīrējtiesas lēmumu atzīšanu un izpildāmības pasludināšanu. Prasības par Igaunijas šķīrējtiesas lēmumu vai ārvalstu šķīrējtiesas lēmumu atzīšanu un izpildāmības pasludināšanu un prasības par atteikšanos atzīt vai izpildīt šādus lēmumus iesniedz Pērnavas apriņķa tiesā ([Pärnu Maakohus](#)). Prasību par ārvalstu šķīrējtiesas lēmuma izpildes apturēšanu vai citu prasību izpildes procedūrā iesniedz atbilstoši parādnieka dzīvesvietai vai juridiskajai adresei vai tai tiesai, kuras teritoriālajā jurisdikcijā tiek prasīta izpildes procedūras norise, ja vien likumā vai starptautiskā nolīgumā nav paredzēts citādi. Ja viena no vienošanās pusēm šķīrējtiesas

procedūrā ir patērētājs, prasību par šķīrējtiesas lēmuma atzīšanu un izpildāmības pasludināšanu vai prasību par atteikšanos atzīt vai izpildīt šķīrējtiesas lēmumu iesniedz tiesā, kuras teritoriālajā jurisdikcijā ir šķīrējtiesas procedūras vieta.

Lūgumrakstu lietas tiek izskatītas tiesu namā, kura teritoriālajā jurisdikcijā atrodas vieta, pēc kuras tiek noteikta jurisdikcija. Ja dažādas vietas, pēc kurām nosaka jurisdikciju, ir vienas apriņķa tiesas teritoriālajā jurisdikcijā, taču dažādu tiesu namu apgabalā, tad to, kur lieta izskatāma, nosaka tiesa.

Precīzāka informācija par tiesu ģeogrāfiskajiem apgabaliem un kompetences jomām ir izklāstīta [Likumā par tiesām](#).

2.2.2.3 Vai tiesas procesa dalībnieki var vienoties par kompetento tiesu, kas citādi nebūtu kompetenta šajā procesā?

Tiesa var arī izskatīt lietu atbilstoši jurisdikcijai lietās, kurās šīs tiesas jurisdikcija ir noteikta pēc pušu vienošanās, ja strīds attiecas uz abu pušu saimniecisko vai profesionālo darbību vai ja strīds attiecas uz vienas puses saimniecisko vai profesionālo darbību, un otra puse ir valsts, valsts iestāde vai cita juridiska persona, kura darbojas saskaņā ar publiskajām tiesībām, vai ja abas puses ir juridiskas personas, kas darbojas saskaņā ar juridiskām tiesībām.

Vienošanos par jurisdikciju var noslēgt arī, ja vienai pusei vai abām pusēm dzīvesvieta vai juridiskā adrese nav Igaunijā.

Neatkarīgi no iepriekš minētā, vienošanās par jurisdikciju ir piemērojama arī tad, ja:

1. šāda vienošanās panākta pēc strīda rašanās;
2. vienošanās par jurisdikciju panākta lietā, kurā atbildētājs pārceļas uz ārvalstīm vai pārceļ darījumdarbības vietu vai juridisko adresi uz ārvalstīm pēc vienošanās noslēgšanas vai ja atbildētāja dzīvesvieta, darījumdarbības vieta vai juridiskā adrese prasības iesniegšanas brīdī nav zināma.

Jurisdikcija, kas noteikta pēc vienošanās, ir ekskluzīva jurisdikcija, ja vien puses nav vienojušās citādi.

Pirmās instances tiesa var ar nolēmumu nodot lietu citai pirmās instances tiesai, ja puses iesniedz kopīgu šādu prasību pirms pirmās tiesas sēdes vai — rakstveida procedūrā — pirms argumentu iesniegšanas termiņa beigām.

3 Ja kompetenta ir kāda speciāla tiesa, kā var noteikt, tieši pie kuras tiesas būtu jāvērsas?

Igaunijā nav specializētu tiesu.

Saistītas saites

[Tiesu sistēma](#)

■ Lapa atjaunināta: 09/01/2025

Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietvertu vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.